

پەشانگەى نەودەۋەتتى كەتەبى يان بازارەى كەتەبى ، دوو شەۋەۋەى پەشەپەيەنە . نووسىنى : ئارى دزەپەى

شەۋەۋەى يەكەم :

پەشانگەى نەودەۋەتتى كەتەبى لە ھەۋەلەرى يان لە ھەلەلەرى شارەكى كوردستان
يان لە ھەلەلەرى شەۋەۋەكى جەھان تەنھە شەۋەۋەك نەپە بە كەين و فرەشتەنى
كەتەبى ، بەكەۋەگەۋەترەن بەنەى كەلەۋەۋەپە كە نەتەۋە ، زمان و
بەركەردنەۋە جەۋەۋەزەكان لە يەك شەۋەۋەنەدا كەدەكەتەۋە . لە
فرانكەرتەۋە تا ھەۋەلەلەرى قەھىرەۋە تا سەلەمانى ، لە سورىۋە تا
دەكە ، ھەۋەۋە پەشانگەى يەك ھەمان ئامانجە ھەپە : پاراستەنى وشە و
بەۋەكەردنەۋەى زانست ، و شەنەپەرى و ھونەرى .

تەپەتەم نەپە سەرەكەپەكانى پەشانگەى كەتەبى :

1. فرە-نەتەۋەپەى بوون : گەنگەترەن تەپەتەم نەپەى ئەۋەپە كە
نەودەۋەتتەپە . دەيان وەلات ، سەدان دەزگەپە چاپ و
بەۋەكەردنەۋە ، بە زمانە جەۋەۋەزەكان بەشدارە دەكەن ، خەۋەنەرى
لە يەك ھەۋەۋە دەتەۋەنەت كەتەپەى كوردە ، عەرەپە ، ئەنگەلەزە و
فرەنسى لە تەنەشت يەك بەپەنەت .
2. فرە-ھەۋە نەپەى بوون : پەشانگەى تەنھە نەپەشكەردنە كەتەبى نەپە .
بەپەتەپە لە :

- ۋەۋەۋەكەردنە كەتەپەى نووسەران
- پەنەۋە و دەپەپەت لەسەرى ئەدەب و مەژۋە و سەپەت
- ۋەركشەپە نووسەنى داهەنەرانە بە مەندەپەن و گەنجان
- نەپەشكەردنە كەتەپەى دەنگە و ئەلەكترەنى

3. دەرەفەتە پەشەسازە چاپ : شەۋەۋەكە بە دروستكەردنە پەپەۋە نەپە
نەۋەن نووسەرى ، ۋەگەۋە ، بەۋەكەرەۋە و بەركەرى ئەدەپە ، زەرى

گره‌بستی و رگه‌ان و کینه مافی چاپ له ناو په‌شانگه‌دا واژوو ده‌کړت.

4. کاتې و رزی: سا له ل کاتې کې دیاریکراودا ده‌کړت و و ده‌بته نه‌ریت کې کولتووری. به نموونه په‌شانگه‌ کتې به له هره‌می کوردستان به ته جه‌ژنه‌کې سا له نه‌ی خو نه‌رانی کوردستان.

خاسیت و سوود کا نه

1 به خو نه‌ر: گوره‌ترین کتې به‌خانې کاتې ده‌ده‌ده‌ده‌ت. هه‌موو به‌اوکراوه نو به‌کان به داشکاندان، له‌گه‌ ده‌رفه‌تې چاوپه‌که‌وتنی ده‌استه‌وځی نووسه‌ری ده‌خوازت.

2. به نووسه‌ر و به‌اوکه‌ره‌و: به‌اشترین بازار به ناساندنی به‌ره‌مه‌کانیان به جیهانی ده‌ره‌و. نووسه‌ر کې کورد ده‌توانت له‌ده‌ده‌ده‌ی په‌شانگه‌ی کې نه‌وده‌و ده‌تیه‌و کار کې به‌گاته و رگه‌ده‌کې بیانی.

3. به که‌مه‌گا: ئاستی هه‌شیاری که‌مه‌گا به‌رز ده‌کاته‌و. کاتې که‌ه‌زاران ځه‌زان به مندا ده‌کانیان و سه‌ردانی په‌شانگه‌ ده‌که‌ن، کولتووری خو نه‌ندن و ده‌به‌ته کولتوور کې گشتی نه‌ک تا که‌که‌سی.

4 به ئابووری و گه‌شتیاری: په‌شانگه‌ سه‌دان هه‌لی کاری کاتې دروست ده‌کات و جوو ده‌ی که‌گوره‌ به هه‌ته‌ل، خواردنگه‌ و گواسته‌و ی شار که‌ده‌دات.

ه. پاراستنی ناسنامه: به ئه‌مه‌ی کورد، په‌شانگه‌ی نه‌وده‌و ده‌تې کتې به‌گرنگترین سه‌که‌یه به سه‌لماندنی ئه‌و ی که‌ زمانی کوردی زمانه‌کې زیندووی نووسین و خو نه‌ندن و یه‌ و ده‌توانت له‌ پا زمانه‌ گوره‌کاندا بوسته‌ت.

په‌شانگه‌ی کتې به‌ ئه‌و شو نه‌یه‌ که‌ ته‌یدا ده‌زانیان مره‌قایه‌تې هه‌شته‌ باو ده‌ی به وشه‌ هه‌یه‌. له سه‌رده‌می ځه‌رایي سه‌شیال میدیادا، هه‌شته‌ هه‌زاران که‌س به به‌رگه‌کې کاغه‌زی یز ده‌به‌ستن، ئه‌مه‌ ځه‌ی گوره‌ترین به‌ها خاسیه‌تې کتې به‌!

شه‌ده‌ده‌ی دوو م :

له سه‌رده‌مه‌کدا که‌ جیهان به‌ره‌و ده‌جیتا به‌وون ده‌جه‌ت، په‌شانگه‌ی کتې به‌ سه‌لماندووی ته‌ که‌ کتې به‌ی چاپکراو هه‌شته‌ گیانی ماو. یه‌که‌م

پېشانگې نډود ووتې کتېب لې فرانکفورتې نډمانيا لې ساې 1949 دامزرا و نډستا گور ترين پېشانگې جيهانې بې بشداري زياتر لې 100 وټات. نډم توژيند ووتې پېرسيار کي سر کي دکاتې بند ما: بېچي وټاتان سا نډ ملي نان دټلار بې پېشانگې کتېب خرج دککن؟ مېست لې پېشانگې کتېب:

1. تايېب تم نديې کاني پېشانگې نډود ووتې چين و چي جياي دکات ووتې لې کتېبفر شکي ئاسايي؟
2. خاسيې تې کولتووري و ئابووريې کاني بې هر مې کوردستان چين؟

ئامانچ لې پېشانکې:

- ناساندني تايېب تم نديې جيا کړ ووتې کاني پېشانگې نډود ووتې تي
- شیکرد نډوتې کاريگريې کاني لېسر بېر وپېشچووني کولتووري خو نډوتې
- پېشکېشکردني اسپارد بې باشرکردني پېشانگې

تايېب تم نديې کان:

- 1 تايېب تم ندي پېکها تي: پېشانگې نډود ووتې بې س مېرج نډود ووتې پېد ووتې: (1 بشداري زياتر لې 10 وټات 2) بووني بېرنامي وټرگټان (3) بووني ستانداردي نډود ووتې.

- 2 تايېب تم ندي پېکخرا ووتې: دابېشکردني هټټکان بېپې با بټ: هټټي منداهان، هټټي ئاکاديمي، هټټي نډدب، هټټي ديجيتا. نډم واکات خو نډر بې ئاساني بگات بې ئامانچ کي.

- 3 تايېب تم ندي ميديا ي: پېشانگې خي دکټټ ناو ندي هټوا. زياتر لې سټدان پټټنام نووس ووماي دککن و دکټټ باسوخواسي سټشال ميديا.

دوو خاسيې تي گرنگ و بېرجاو:

1. خاسيې تي کولتووري - ديپل ماسيې تي نډرم: وټاتک وټک ئيماراتي عرر بي لې گټي پېشانگې شارچ ووتې

توانیوی تێ وێنێ خێ وێک وێاتێکی کراو و وێشنبیر نیشان بدات. بێ کوردیش دێرفێتێک بێ ناساندنی ئێد بێ کوردی بێ جیهان.

2 خاسی تێ کێمێا یێ تێ:

پێشانگێ شوێنێکی گشتی دروست دێکات کێ تێیدا مامێستا، قوتابی، کێساب و بێرپرس پێکێو بێ بێ جیاوازی کێد بێو. ئێم پێیو ندی کێمێا یێ تێ بێهێز دێکات.

پێشانگێ نێودێو تێ کێب تێها بازارێکی کاتی نیی، بێکو دامێزراو یێکی کولتووری هێمیش یێ. تایبێتم نیدی کێ لێ فرێچێشن بوون کێیدا یێ و خاسی تێکێشی لێو دا یێ کێ کێب لێ کایێکێو دێگێت بێ کردارێکی کێمێا یێ تێ.

نووسینی / ئاری دز یی